

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW

z dnia 25 maja 1972 r.

w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy przy stosowaniu urządzeń wytwarzających pola elektromagnetyczne w zakresie mikrofalowym.

Na podstawie art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 30 marca 1965 r. o bezpieczeństwie i higienie pracy (Dz. U. Nr 13, poz. 91), po porozumieniu z Centralną Radą Związków Zawodowych, zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie dotyczy bezpieczeństwa i higieny pracy przy stosowaniu urządzeń wytwarzających pola elektromagnetyczne z zakresu od 300 MHz do 300.000 MHz.

§ 2. 1. Na obszarze otaczającym urządzenia wytwarzające pola elektromagnetyczne, a w szczególności: przemysłowe urządzenia grzejne (jak np. kuchnie mikrofalowe), urządzenia radiokomunikacyjne (jak np. stacje radiowe i telewizyjne, radiolinie, radiotelefony), urządzenia radiolokacyjne, radionawigacyjne, urządzenia fizykoterapeutyczne i diagnostyczne, ustala się następujące strefy ochronne:

- 1) strefę pośrednią,
- 2) strefę zagrożenia,
- 3) strefę niebezpieczną.

Obszar poza strefami ochronnymi stanowi strefę bezpieczną.

2. Granice poszczególnych stref określa się w drodze pomiarów wartości średniej gęstości strumienia energii w zakresie od 300 MHz do 300.000 MHz, wyrażonej w watach na 1 metr kwadratowy (W/m^2).

§ 3. 1. Granice stref ochronnych ustala się w zależności od sposobu opromieniania, rozróżniając opromienienie polami elektromagnetycznymi stacjonarnymi i niestacjonarnymi.

2. Definicję pól elektromagnetycznych stacjonarnych i niestacjonarnych określi Minister Zdrowia i Opieki Społecznej.

3. W warunkach opromieniania polami stacjonarnymi ustala się następujące granice stref:

- 1) dla obszarów poza strefami ochronnymi (w strefie bezpiecznej) najwyższa gęstość strumienia energii nie może przekraczać $0,1 W/m^2$,
- 2) dla strefy pośredniej graniczne wartości gęstości strumienia energii wynoszą — minimalna $0,1 W/m^2$ i maksymalna $2 W/m^2$,
- 3) dla strefy zagrożenia graniczne wartości gęstości strumienia energii wynoszą — minimum $2 W/m^2$ i maksimum $100 W/m^2$,
- 4) dla strefy niebezpiecznej gęstość strumienia energii jest większa niż $100 W/m^2$.

4. W warunkach opromieniania polami niestacjonarnymi ustala się następujące granice stref:

- 1) dla obszarów poza strefami ochronnymi (w strefie bezpiecznej) najwyższa dopuszczalna gęstość strumienia energii nie może przekraczać $1 W/m^2$,
- 2) dla strefy pośredniej graniczne wartości gęstości strumienia energii wynoszą — minimalna $1 W/m^2$ i maksymalna $10 W/m^2$,
- 3) dla strefy zagrożenia graniczne wartości gęstości strumienia energii wynoszą — minimalna $10 W/m^2$ i maksymalna $100 W/m^2$,
- 4) dla strefy niebezpiecznej gęstość strumienia energii jest większa niż $100 W/m^2$.

5. Oznakowania granic stref ochronnych dokonują zakłady pracy użytkujące urządzenia wytwarzające pola elektromagnetyczne.

§ 4. 1. Ustala się następujące zasady przebywania pracowników i innych osób na obszarze poszczególnych stref ochronnych:

- 1) na obszarze strefy ochronnej przebywać mogą wyłącznie osoby, u których w wyniku przeprowadzonych badań lekarskich stwierdzono brak przeciwwskazań zdrowotnych do przebywania w zasięgu pól elektromagnetycznych; do osób nie będących pracownikami danego zakładu pracy stosuje się przepisy o profilaktycznych badaniach lekarskich pracowników,
- 2) w strefie pośredniej mogą przebywać pracownicy zatrudnieni przy produkcji, naprawach, przeglądach, obsłudze lub stosowaniu urządzeń wymienionych w § 2 w czasie całego dnia pracy,
- 3) w strefie zagrożenia mogą przebywać pracownicy wymienieni w pkt 2 przez czas ograniczony; dopuszczalny czas przebywania w tej strefie ulega skróceniu zależnie od wzrostu średniej gęstości strumienia energii,
- 4) w strefie niebezpiecznej przebywanie ludzi bez stosowania środków ochrony osobistej jest wzbronione.

2. Zasady obliczania dopuszczalnego czasu przebywania w strefie zagrożenia (ust. 1 pkt 3) określi Minister Zdrowia i Opieki Społecznej.

3. W razie konieczności pracy w obrębie strefy niebezpiecznej zakłady pracy obowiązane są dostarczyć pracownikom środków ochrony osobistej. Zakłady pracy obowiązane są dopilnować właściwego stosowania przez pracowników środków ochrony osobistej.

4. W razie wątpliwości co do stopnia narażenia na promieniowanie, a w szczególności na pograniczu stref oraz w zasięgu pól pochodzących z kilku źródeł, odpowiednie ustalenia dotyczące dopuszczalności i zasad przebywania w określonym obszarze podejmują organy stopnia wojewódzkiego Państwowej Inspekcji Sanitarnej.

§ 5. 1. Na stanowiskach pracy i w innych miejscach przebywania ludzi w otoczeniu urządzeń wytwarzających pole elektromagnetyczne należy przeprowadzać okresowe pomiary kontrolne pola elektromagnetycznego co najmniej raz na 3 lata oraz każdorazowo w razie zmiany liczby stosowanych urządzeń lub warunków ich eksploatacji, które mogą wpływać na wielkość pól elektromagnetycznych.

2. Jeżeli rodzaj i rozmieszczenie urządzeń wytwarzających pola elektromagnetyczne ulega częstym zmianom (np. przy pracach naukowych, konstrukcyjnych lub w zakładach remontowych), należy każdorazowo wykonywać pomiary kontrolne i zależnie od potrzeb przeprowadzać kontrole stopnia napromieniowania pracowników.

3. Warunki napromieniowania i ocenę stopnia napromieniowania określa się dla maksymalnej mocy wyjściowej danego urządzenia oraz przy najbardziej niekorzystnym wariancie eksploatacji zgodnej z przeznaczeniem.

4. O potrzebie przeprowadzenia pomiarów kontrolnych użytkownik obowiązany jest zawiadomić instytucję upoważnioną w myśl § 6 do przeprowadzenia takich pomiarów oraz wojewódzkiego (miejskiego) inspektora sanitarnego.

5. Państwowy wojewódzki (miejski) inspektor sanitarny może zarządzić przeprowadzenie dodatkowych pomiarów kontrolnych.

§ 6. 1. Do przeprowadzenia pomiarów kontrolnych i wydawania opinii dotyczących higieny i bezpieczeństwa pracy w polach elektromagnetycznych oraz do prowadzenia na zlecenie szkolenia w tym zakresie upoważniony jest Przemysłowy Instytut Telekomunikacji, który działa w porozumieniu z organami Państwowej Inspekcji Sanitarnej i Państwowej Inspekcji Radiowej.

2. Minister Zdrowia i Opieki Społecznej na wniosek ministra (kierownika urzędu centralnego), któremu podlegają zakłady pracy stosujące urządzenia wytwarzające pola elektromagnetyczne, może wyrazić zgodę na wykonywanie zadań określonych w ust. 1 przez inne instytucje do tych zadań przygotowane na określonych warunkach.

3. Badania, o których mowa w ust. 1 i 2, są odpłatne.

4. Minister Przemysłu Maszynowego w porozumieniu z Ministrem Zdrowia i Opieki Społecznej określi sposób przeprowadzania pomiarów i oceny ich wyników, mających znaczenie dla bezpieczeństwa i higieny pracy, jak również zasady sporządzania protokołów pomiarowych oraz opinii i zaleceń.

5. Minister Żeglugi w porozumieniu z Ministrem Zdrowia i Opieki Społecznej może uregulować w sposób odmienny od wymagań określonych w rozporządzeniu sprawy dotyczące zgłaszania zmian warunków pracy i okresowych pomiarów kontrolnych na polskich statkach morskich.

§ 7. 1. Kierownik zakładu pracy obowiązany jest zapewnić przeszkolenie pracowników w zakresie czynności, jakie mają wykonywać, a także w zakresie stosowania zasad bezpieczeństwa pracy przy urządzeniach wytwarzających pole elektromagnetyczne. Do pracy takiej mogą być dopuszczeni tylko ci pracownicy, którzy zostali uprzednio przeszkoleni.

2. Co najmniej raz na 3 lata należy sprawdzić umiejętności pracowników w zakresie bezpieczeństwa w obchodzeniu się z urządzeniami wytwarzającymi pola elektromagnetyczne. Wyniki tego sprawdzenia powinny być ujęte w formę protokołu.

§ 8. 1. O zamierzonym uruchomieniu zakładu lub stanowiska pracy, na którym pracownicy mogliby być narażeni na działanie pól elektromagnetycznych, należy zawiadomić właściwe terenowo organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej i Inspekcji Pracy.

2. Wprowadzenie do produkcji, lokalizacja i instalacja urządzeń wytwarzających pola elektromagnetyczne wymaga zgody organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej stopnia wojewódzkiego.

§ 9. Kandydaci do nauki zawodu, którego późniejsze wykonywanie wymagać będzie pracy w zasięgu pól elektromagnetycznych strefy pośredniej i strefy zagrożenia, podlegają wstępnym badaniom lekarskim i mogą być przyjęci do odpowiednich szkół po przedstawieniu zaświadczenia lekar-

skiego o braku przeciwwskazań do późniejszego wykonywania wyuczonego zawodu.

§ 10. 1. Przepisów rozporządzenia nie stosuje się do jednostek i zakładów wojskowych oraz przedsiębiorstw używających urządzenia wymienione w § 2, podległych Ministrowi Obrony Narodowej i Ministrowi Spraw Wewnętrznych.

2. Zasady bezpieczeństwa i higieny pracy przy stosowaniu urządzeń wymienionych w § 2 w jednostkach określonych w ust. 1 określa Minister Obrony Narodowej i Minister Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrem Zdrowia i Opieki Społecznej.

§ 11. Traci moc rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 20 października 1961 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy przy używaniu urządzeń mikrofalowych (Dz. U. Nr 48, poz. 255).

§ 12. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezes Rady Ministrów: *P. Jaroszewicz*